

Doel

Met dit kwaliteitsstatuut wordt een nadere invulling gegeven aan de eis van de Kwaliteitswet zorginstellingen waarin de instelling wordt verplicht om te voorzien in een duidelijke verantwoordelijkheidstoedeling teneinde verantwoorde zorg te kunnen bieden.

Het kwaliteitsstatuut geldt voor alle hulpverleners die binnen de cliëntenzorg werkzaam zijn.

Bovendien wordt een kwaliteitsstatuut genoemd in de bepalingen in Hoofdstuk 4 Artikel 1 van de CAO GGZ waarin de verplichtingen van de werknemers in de GGZ worden beschreven.

Inhoud Paragrafen

1. Inleiding
2. Uitgangspunt en definities
3. Juridische kaders
4. Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen
5. Specifieke bepalingen
6. Dossiervorming, informatieverstrekking aan derden, wetenschappelijk onderzoek
7. Bedrijfsvoering

1. Inleiding

Binnen de GGZ worden mensen met (ernstige) psychische problemen | psychiatrische stoornissen begeleid en behandeld, en wordt door middel van preventie getracht geestelijke gezondheidsproblemen te voorkomen.

Het kwaliteitsstatuut geeft het kader aan waarbinnen de zorg binnen de GGZ wordt verleend en beschrijft de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de hulpverlener. Het kwaliteitsstatuut bevat regels over de interdisciplinaire samenwerking. Tevens geeft het kwaliteitsstatuut de verhouding weer tussen de verplichtingen van de hulpverlener en de verplichtingen van het management van de instelling. De werkzaamheden van de hulpverlener zijn beschreven in de functiebeschrijving.

Het kwaliteitsstatuut maakt integraal deel uit van de arbeidsovereenkomst met de instelling. Het statuut bevat verwijzingen naar andere notities binnen GGZ Brain Dynamics Groningen. Hulpverleners leggen verantwoording af over hun handelen ten aanzien van de cliënt die zij in zorg hebben.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden naast dit kwaliteitsstatuut bepaald door de wetten, zoals de Kwaliteitswet zorginstellingen (KZI), de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG), de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) en daarnaast door protocollen, beroepscode en richtlijnen van de IGZ of de zorgverzekeraars.

2. Uitgangspunten en definities

Professional

De hulpverlener, die beroepsmatig diagnostiek, begeleiding of behandeling aan een cliënt verleent. Binnen Brain Dynamics Groningen onderscheiden we drie disciplines, te weten, medisch, psychologisch en sociaal agogisch. Professionals kunnen onderverdeeld worden in hoofdbehandelaren en medebehandelaren. Medebehandelaren kunnen zijn coördinerend behandelaren en uitvoerend behandelaren.

Cliënt

Degene die een behandelovereenkomst met de instelling heeft en/of aan de zorg van de instelling is toevertrouwd en door de medewerker wordt begeleid en/of wordt behandeld.

Professionele autonomie

Met de professionele autonomie wordt bedoeld dat de hulpverlener handelt conform zijn professionele standaard (o.a. de door de beroepsverenigingen gestelde normen, beschreven in protocollen, richtlijnen en standaarden en de jurisprudentie). Dat betekent dat de hulpverlener met inachtneming van de richtlijnen gemotiveerd zou mogen afwijken.

Behandeling/begeleiding

Onder behandeling wordt verstaan alle activiteiten die gericht zijn op verandering bij de cliënt. Begeleiding omvat alle activiteiten die gericht zijn op acceptatie van en omgaan met de ziekte of handicap. In dit statuut wordt met name gesproken over behandeling. Behandeling bestaat uit de volgende elementen; diagnosticeren/ indiceren, behandelplan vaststellen, voortgang en beëindiging. Begeleiding valt onder behandeling.

Behandelplan

Het met de cliënt afgesproken individuele plan dat beschrijft waar de behandeling uit bestaat.

3. Juridische kaders

Kwaliteitswet zorginstellingen (KZI)

De Kwaliteitswet is een kaderwet die instellingen verplicht tot het verstrekken van zorg (diagnostiek, begeleiding, behandeling en therapie) op een kwalitatief goed niveau. Het toezicht daarop wordt uitgeoefend door de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)

Deze wet bevat met name de plichten van de hulpverlener ten aanzien van de cliënt. De hulpverlener is degene die namens de instelling optreedt en voldoet aan de eisen die de wet stelt. De instelling is op grond van deze wet aansprakelijk voor fouten in de zorgverlening, ongeacht waar en door wie de fout in de instelling is gemaakt.

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)

De Wet BIG heeft als doel de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen en cliënt en te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen. De wet geeft een aantal beroepen titelbescherming, regelt deskundigheidsgebieden en beschrijft de (aan bepaalde beroepsgroepen)

voorbehouden handelingen. De tuchtrechter is bevoegd het handelen van BIG geregistreerden te toetsen.

Wettelijke aansprakelijkheid beroepsuitoefening

In de CAO GGZ is in Hoofdstuk 3 geregeld dat de persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de werknemer in de uitoefening van zijn functie door de werkgever (verplicht) verzekerd wordt; de werkgever vrijwaart de werknemer voor aansprakelijkheid ter zake en ziet af van de mogelijkheid van regres op de werknemer

4. Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen

Algemeen

Professionals met een BIG registratie hebben de bevoegdheid verkregen tot handelen binnen een welomschreven deskundigheidsgebied. Alle hulpverleners hebben de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van hun werk op peil te houden. De instelling zal dit faciliteren.

De instelling

GGZ Brain Dynamics Groningen, daarin vertegenwoordigd door de Raad van Bestuur, is als zodanig jegens de cliënt verantwoordelijk en aansprakelijk voor het verlenen van de zorg.

De professionals

De professionele verantwoordelijkheid van elke hulpverlener vloeit voort uit zijn opleiding en ervaring. De BIG geregistreerde hulpverleners handelen, evenals de overige hulpverleners, binnen het deskundigheidsgebied waarvoor zij zijn opgeleid. De grenzen van dit gebied zijn dynamisch en afhankelijk van standpunten van de (tucht)rechter, Inspectie en beroepsorganisaties.

Algemeen directeur

De algemeen-directeur (AD) heeft als belangrijkste taak de wet- en regelgeving bij te houden en te vertalen in voor de medewerkers hanteerbare adviezen en richtlijnen die het werk ondersteunen. De AD heeft een bemiddelende rol bij beslissingen ten aanzien van complexe en/of zorgbedrijf overstijgende casuïstiek en is het eerste aanspreekpunt voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Ten aanzien van de kwaliteit van zorg heeft de AD een belangrijk aandeel in de zorgcontrol.

De zorgcontrol wordt beschreven in het beleidsdocument "Het Primaire Proces". De functie AD is te beschouwen als een staffunctie met uitvoerende bevoegdheden. De AD rapporteert aan het lid van de Raad van Bestuur met aandachtsgebied zorg.

De AD is ook verantwoordelijk voor een juiste toedeling van middelen en mensen aan de behandel eenheden, zodat optimale zorg kan worden verleend.

Hoofd behandelingen / Manager zorg

Het hoofd behandelingen is verantwoordelijk voor het vormgeven, uitvoeren en faciliteren van het algemene behandelbeleid.

Coördinerend behandelaar

De hulpverlener die door de hoofdbehandelaar is aangewezen om (een deel van) de regie van de behandeling van de cliënt over te nemen en de kwaliteit van de dossiervoering (dat iedere betrokken hulpverlener regelmatig rapporteert, dat brieven op tijd de deur uit gaan etc.) te waarborgen. Iedere betrokken hulpverlener is zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de rapportage.

Hoofdbehandelaar

Dit is de behandelaar die volgens de wet BIG bevoegd is een diagnose en de indicatie te stellen, alsmede het behandelplan vast te stellen. Wie hoofdbehandelaar kan zijn verschilt voor de basis generalistische en specialistische GGZ en kan in de tijd wisselen. Hoofdbehandelaars kunnen die functie vervullen voor het specifieke gebied waarvoor ze zijn opgeleid. Nadere eisen aan het hoofdbehandelaarschap kunnen door de zorgverzekeraar gesteld worden. Zie hiervoor het document 'Rollen en verantwoordelijkheden binnen het EPD'. De hoofdbehandelaar ziet de cliënt in ieder geval een keer in de intake fase en is verantwoordelijk voor de behandelinhoud maar kan de verantwoordelijkheid voor de voortgang, dossiervoering, communicatie, evaluatie en beëindiging van een behandeling delegeren aan de coördinerend behandelaar (bv. een psycholoog) als die daartoe bekwaam en bevoegd wordt geacht. Een cliënt heeft altijd een hoofdbehandelaar.

Uitvoerend behandelaar

Al diegenen die een (deel) behandeling doen. Een uitvoerend behandelaar kan BIG geregistreerd zijn (bv. verpleegkundige) of niet (bv. sociaal pedagogisch hulpverlener). Psychologen, GZ-psychologen in opleiding, sph'ers, spw'ers en maatschappelijk werkers etc. hebben geen zelfstandige behandelbevoegdheid maar voeren therapeutische werkzaamheden uit in opdracht van de hoofdbehandelaar. Afhankelijk van opleiding en ervaring worden de taken tussen de disciplines verdeeld. Uitvoerende behandelaren mogen geen veranderingen in het behandelplan aanbrengen zonder overleg met de hoofdbehandelaar.

5. Specifieke bepalingen

A. Organisatie

Algemeen: de Raad van Bestuur stelt het beleid op de terreinen zorgvisie, zorgcontrol en zorglogistiek vast.

- De Raad van Bestuur/directie kan met inachtneming van dit kwaliteitsstatuut regels vaststellen aangaande het doeltreffend, doelmatig en cliënt gericht verlenen van zorg.
- De Raad van Bestuur/directie zal de professionele autonomie van de professionals respecteren en waarborgen.
- De Raad van Bestuur/directie verschaft de noodzakelijke materiële en personele voorzieningen en scheidt organisatorische kaders en systemen, noodzakelijk voor een passende professionele beroepsuitoefening. Deze voorzieningen zullen op een zodanig peil worden gehouden dat een doeltreffende, doelmatige en cliënt gerichte zorg gewaarborgd blijft.
- De Raad van Bestuur, directie en professionals zullen zich tot het uiterste inspannen om zowel de continuïteit van de zorg te realiseren als het effectueren van vakantie- en verlofrechten te realiseren.
- De Raad van Bestuur/directie blijft bij afwezigheid van de professional(s) door ziekte, verlof of vakantie verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg voor de cliënt die een behandelovereenkomst heeft met de instelling.
- De professionals dragen zorg voor een zodanige regeling van vakantie en verlofdagen dat de kwaliteit van de zorg voor cliënten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
- De Raad van Bestuur kan in uitzonderlijke omstandigheden, overeenkomstig de bepalingen in de CAO, het verlof intrekken.

B. Zorgverlening/ behandeling

- De professional heeft een beroepsgeheim. Hij geeft niet zonder toestemming van de cliënt informatie aan derden. Voor meer informatie over gegevensverstrekking aan derden zie het kwaliteitssysteem.
- De professional zal cliënten behandelen, waar nodig in multidisciplinair verband.
- Als de cliënt wilsonbekwaam geacht wordt zal de professional proberen een vertegenwoordiger te vinden.
- De professional zal de cliënt en zo nodig de wettelijke vertegenwoordiger(s) in begrijpelijke taal informatie verstrekken over de behandeling van de cliënt, waaronder voorgestelde behandeling en/of onderzoek.
- De professional begint met de behandeling na toestemming van de cliënt of diens wettelijke vertegenwoordiger(s). Alleen in gevallen bij wet toegestaan, kan de behandeling zonder toestemming plaatsvinden.
- De professional draagt zorg voor een met de cliënt besproken behandelplan, alsook voor een evaluatie van dit behandelplan met de cliënt.
- Indien de professional gegronde redenen heeft de behandeling/begeleiding van een cliënt niet op zich te nemen of af te breken, dan overlegt hij dit met de leidinggevende en zorgt voor voldoende continuïteit van de behandeling/begeleiding.
- De professional zorgt voor een goede overdracht van cliënten.
- De professional zal medewerking verlenen aan het tot stand komen en implementeren van (zorginhoudelijke) richtlijnen en protocollen.
- De professional behandelt/begeleidt de cliënt onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid, binnen de grenzen van de wet, zijn bekwaamheid en de professionele standaard, maar ook binnen de door de instelling vastgestelde protocollen en richtlijnen.
- De professional schakelt waar nodig, indien hij de grenzen van zijn bekwaamheid zou overschrijden, een collega in die wel de bekwaamheid bezit, die dan gehouden is deze (specifieke) bekwaamheid/deskundigheid in te zetten.

Afhankelijk van o.a. de aard van de hulpvraag en de ernst van het ziektebeeld van de cliënt, wordt bepaald welke professional uit welke discipline wordt ingezet.

Een professional raadpleegt in ieder geval een psychiater of klinisch psycholoog:

- a. bij twijfels over de mate van psychiatrische problematiek,
- b. wanneer bij een psychiatrisch ziektebeeld sprake is van verergering, wijziging van de symptomen of onverwacht uitblijven van verbetering
- c. indien ontslag uit een ambulante behandeling, anders dan in het behandelingsplan voorzien, overwogen wordt;

Een professional raadpleegt in ieder geval een psychiater indien:

- a. een cliënt voor een eerste maal een ernstige depressie heeft
- b. er zich veranderingen voordoen in het psychiatrisch beeld en er een vermoeden bestaat op somatische co morbiditeit;
- c. wanneer farmacotherapeutische behandeling overwogen, ingesteld of aangepast wordt;
- d. bij (mogelijke) suïcidaliteit en (mogelijk) agressief gedrag van de cliënt naar zichzelf of anderen
- e. indien medisch coördinerende zorg nodig is bij somatische problematiek.
- f. bij een suïcide.

Psychiaters kunnen taken en verantwoordelijkheden binnen daartoe in de instelling geldende regels delegeren aan andere specialisten.

C. De professionele standaard

De professional zal zijn deskundigheid en bekwaamheid op peil te houden of uitbreiden, zodanig dat hij voldoet aan de eisen die in redelijkheid aan hem mogen worden gesteld. Hij dient zich te registreren. De Raad van Bestuur stelt de professional in staat zijn bekwaamheid op peil te houden en scholing te volgen, bijvoorbeeld in het kader van de (her-)registratie.

De professional toetst zijn hulpverlenend handelen regelmatig bij zijn vakgenoten en/of multidisciplinair team.

De Raad van Bestuur stelt de professionals in de gelegenheid regelmatig met elkaar te overleggen betreffende de vakinhoudelijke ontwikkeling, teneinde de kennis en kunde op peil te houden.

6. Dossiervorming, informatieverstrekking aan derden, wetenschappelijk onderzoek

De professional is gebonden aan zijn wettelijke geheimhoudingsplicht ten aanzien van de cliënten en het dossier. De professional draagt zorg voor een goede dossiervorming en informatieoverdracht. De professional zal bij doorverwijzing van de cliënt overleggen met de in te schakelen hulpverlener over de verwijzing. Bij (on)voorziene afwezigheid draagt de professional zorg voor een adequate overdracht en voor toegankelijke informatie ten behoeve van degene(n) die hem waarneemt (waarnemen) of vervangt (vervangen). De waarnemend professional heeft voor wat betreft de zorg aan de cliënt gedurende de tijd dat wordt waargenomen dezelfde verantwoordelijkheden als de oorspronkelijke professional.

Het gebruik maken van niet tot de cliënt herleidbare gegevens uit dossiers ten behoeve van wetenschappelijke publicaties dan wel onderzoeken, geschiedt overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

Van cliënten die niet meer in zorg zijn, is toestemming van de AD noodzakelijk. Voor gebruik van tot de cliënt herleidbare gegevens ten behoeve van de externe verantwoording is toestemming van de cliënt dan wel de wettelijke vertegenwoordiger nodig. Het verrichten van wetenschappelijk onderzoek in de instelling is onderworpen aan de toestemming van de Raad van Bestuur. Uitvoering van wetenschappelijk onderzoek vindt voor zover van toepassing plaats met inachtneming van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO). De Raad van Bestuur draagt er zorg voor dat de cliëntendossiers worden bewaard overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen en dat de bewaring zodanig is dat onbevoegden daarvan geen kennis kunnen nemen.

7. Bedrijfsvoering

De professional zorgt voor een adequate registratie van zijn verrichtingen. De professional houdt zich aan de afspraken, zoals vastgelegd in protocollen en richtlijnen, maar kan daar in het belang van de cliënt gemotiveerd van af wijken. De professional verplicht zich bij de uitvoering van de werkzaamheden te houden aan de aanwijzingen welke door of namens de directie dan wel Raad van Bestuur worden gegeven. De professional houdt zich bij extern optreden aan de afspraken en regels die binnen de instelling gelden betreffende de contacten met de pers, media en andere instanties. De professional zal medewerking verlenen aan de uitvoering van het kwaliteitsbeleid. De professional levert binnen redelijke grenzen een bijdrage aan instructie en opleidingsactiviteiten en het leveren van cliënteninformatie.